

X Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2022/2023

ETAP SZKOLNY

29 września 2022 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:
  - a) pierwszy raz – w całości
  - b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit
    - każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości
    - znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane
  - c) trzeci raz – znów w całości.
2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.
3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Niepodległa edukacja

W historii walki o niepodległość znane są zasługi odważnych żołnierzy i charyzmatycznych dowódców, lecz rzadko docenia się ludzi, którzy ukształtowali ich umysły i charaktery. Właśnie dlatego warto by przypomnieć patriotyczną działalność polskich nauczycieli.

Już w XIX w. wobec wzmożonej rusyfikacji nauczyciele rozpoczęli tajne nauczanie, jednakże szczególnym bohaterstwem wykazali się przede wszystkim w czasie okupacji hitlerowskiej.

Politykę edukacyjną III Rzeszy na okupowanych terenach najlepiej obrazują słowa Himmlera – architekta Holocaustu i współpracownika Hitlera: „Nieniemiecka ludność Wschodu nie może mieć żadnej wyższej szkoły ponad czteroklasową szkołę powszechną”. To butne żądanie nie powstrzymało jednak nauczycieli, którzy z narażeniem życia samorzutnie organizowali nielegalne nauczanie nazywane tajnymi kompletami. Uczniowie rzetelnie uczęszczali na lekcje, które odbywały się w prywatnych mieszkaniach. Raz po raz musiano stosować kamuflaż, toteż po ostrzeżeniu o możliwości rewizji udawano, że są to lekcje niemieckiego bądź spotkania towarzyskie.

Wyrazem hołdu dla działalności nauczycieli jest bezsprzecznie pomnik na warszawskim Powiślu. Monument przedstawia rozłożony zeszyt ze znakiem Polski Walczącej. W lewej karcie wykuto otwór symbolizujący okno, ponieważ odpowiednie ułożenie firanki czy kwiatka było sygnałem dla uczniów, że można bezpiecznie przyjść na zajęcia. A przecież podczas II wojny światowej okupantem był zarówno żołnierz ze swastyką, jak i radziecki enkawudzista. Kolejna władza również dążyła do zniszczenia rodzimej oświaty.

W czasach PRL-u nauczyciele odgrywali nie mniej ważną rolę, gdyż trzeba było stawić opór fałszowaniu historii. Na próżno wówczas w podręcznikach szkolnych szukać by informacji o zbrodni w Katyniu, za to wyolbrzymiano rolę Armii Czerwonej w pokonaniu hitlerowskiego najeźdźcy. Wielu cichych bohaterów na co dzień podczas lekcji wykonywało żmudną pracę ukazywania prawdy na przekór oficjalnej propagandzie. Mimo to wciąż niewystarczająco doceniamy wkład nauczycieli w odzyskanie i utrzymanie polskiej niepodległości.